

Rapport

Rapport over een klacht over het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost. Bestuursorgaan: de beheerder van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost (de burgemeester van Eindhoven).

Datum: 4 mei 2011

Rapportnummer: 2011/137

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost hem op 28 december 2008 provocerend, agressief en arrogant zijn tegemoet getreden.

Ook klaagt hij erover dat deze politieambtenaren hem op 28 december 2008 hebben aangehouden vanwege het belemmeren van een aanhouding hoewel daarvoor geen aanleiding bestond.

Ten slotte klaagt verzoeker erover dat bij zijn aanhouding ten onrechte, althans buitenproportioneel, geweld is aangewend.

Bevindingen en beoordeling

Algemeen

Verzoeker bezocht samen met een vriend op 27 december 2008 een voetbalwedstrijd van PSV. Na afloop van de wedstrijd gingen zij samen het centrum van Eindhoven in. Op de terugweg naar huis, rond een uur of 23.30, besloten zij nog even wat te gaan eten in een cafetaria. Op het moment dat verzoeker in de cafetaria stond, werd de zaak door twee politieambtenaren gecontroleerd op horecavergunningen. Een bezoeker van de cafetaria maakte hier een opmerking over, waarop deze klant werd aangehouden. Verzoeker en zijn vriend stonden inmiddels buiten de cafetaria toen de aanhouding van de persoon werd afgehandeld. Over wat er toen precies is gebeurd en gezegd lopen de lezingen uiteen. Op een gegeven moment werd de vriend van verzoeker aangehouden. Verzoeker is vervolgens ook aangehouden omdat hij zich met de aanhouding van zijn vriend bemoeide. Omdat verzoeker zich volgens de politieambtenaren verzette bij zijn aanhouding heeft hij twee klappen in zijn gezicht gekregen. Verzoeker is vervolgens overgebracht naar een politiebureau.

Het Openbaar Ministerie dagvaardde verzoeker wegens het plegen van verzet bij zijn aanhouding. De politierechter te 's-Hertogenbosch sprak verzoeker hiervan op 4 mei 2009 vrij.

Verzoeker kon zich niet vinden in de manier waarop hij op 27 december 2008 door de politie was behandeld en diende een klacht in. De korpsbeheerder achtte verzoekers klachten ongegrond, nu hij van oordeel was dat de aanhouding van verzoeker rechtmatig was, en het toegepaste geweld proportioneel.

Verzoeker verzocht vervolgens de Nationale ombudsman een onderzoek in te stellen.

I. Bevindingen

Visie verzoeker

Verzoeker bracht naar voren dat het hem had verbaasd dat de klant in de cafetaria direct na zijn opmerking in de richting van de politieambtenaren met het nodige machtsvertoon en agressiviteit werd aangehouden, omdat er helemaal geen slechte sfeer hing. Eenmaal buiten de cafetaria werden verzoeker en zijn vriend door een van de politieambtenaren, naar later bleek politieambtenaar W., aangesproken met de woorden "wat is hier nog het probleem?". Verzoeker gaf aan hierop geantwoord te hebben dat die vraag beter aan politieambtenaar W. zelf gesteld kon worden. Hierop sommeerde de politieambtenaar verzoeker en zijn vriend om weg te gaan. De vriend van verzoeker vroeg hierop aan politieambtenaar W. waar dit allemaal voor nodig was, waarop de vriend direct werd aangehouden. Volgens verzoeker ging deze aanhouding erg agressief, terwijl zijn vriend hier geen aanleiding voor had gegeven. Ook vrijwel direct daarop werd verzoeker aangehouden, wegens het belemmeren van de aanhouding van zijn vriend.

Verzoeker betwist dat hij zich bemoeide met de aanhouding van zijn vriend. Hij heeft niet gezegd "dit gaat niet gebeuren" en hij heeft ook niet aan de arm van zijn vriend getrokken in een poging zijn vriend te ontzetten. Verzoeker gaf aan dat hij heel goed weet dat wanneer iemand wordt aangehouden daar niets meer aan te doen is, en dat hij zich dan ook heel rustig heeft gehouden en gedragen. Wel zegt verzoeker dat het mogelijk is dat op het moment dat politieambtenaar W. hen sommeerde om weg te gaan hij de arm van zijn vriend heeft gepakt zodat ze samen konden weglopen. De manier waarop hij door politieambtenaar W. is benaderd vond verzoeker zeer overdreven en niet in overeenstemming met de normale omgangsvormen.

Wat betreft de aanhouding liet verzoeker weten dat politieambtenaar W. hem hardhandig en agressief had behandeld. Verzoeker werd door politieambtenaar W. geduwd in de richting van de ingang van de cafetaria. Vervolgens duwde politieambtenaar W. verzoeker naar beneden tegen een zitbank en windscherm aan, terwijl hij werd vastgehouden door W. aan zijn schouder. Daarna kreeg hij van politieambtenaar W. een klap in zijn gezicht. Verzoeker ontkent ten stelligste dat hij zich heeft verzet. Ten slotte werd verzoeker geboeid en overgebracht naar een politiebureau. Verzoeker gaf aan dat hij na de aanhouding last had van zijn hand, pols en schouder, en dat hij zich hiervoor had laten behandelen door zijn huisarts. Hij legde een medisch overzicht van zijn huisarts over, waaruit blijkt dat hij op 29 december 2008 bij zijn huisarts was geweest.

Verzoeker vond dat hij door de aanwezige politie, en in het bijzonder door politieambtenaar W., op een zeer onheuse manier was tegemoet getreden. Hij vond dat de agenten zich provocerend naar hem en zijn vriend hadden opgesteld en zich arrogant gedroegen terwijl het een rustige situatie was, waarbij weinig mensen waren betrokken.

Verzoeker gaf aan dat hij had vernomen dat de politie in en rondom horecagelegenheden een "lik op stuk" of "zero tolerance" beleid hanteert, omdat er ieder weekend vele

incidenten plaatsvinden waarbij - in de meeste gevallen - dronken mensen betrokken zijn. Een dergelijk beleid is volgens verzoeker zeer begrijpelijk, maar de politie is er wel om een inschatting te maken tussen situaties die kunnen escaleren of situaties waarbij niets aan de hand is en geen dreiging heerst, aldus verzoeker. Verzoeker gaf aan dat hij en zijn vriend twee volwassen mannen zijn en niet behoren tot de categorie stomdronken jeugd. Zelf had hij één biertje gedronken tijdens de wedstrijd.

Verklaring vriend van verzoeker

De vriend van verzoeker verklaarde - voor zover relevant - hetzelfde als verzoeker.

Verklaring betrokken politieambtenaar W.

Politieambtenaar W. verklaarde, voor zover relevant, het volgende. De bewuste avond betrof een uitgaansavond waarop ook nog eens een thuiswedstrijd van PSV had plaatsgevonden. Het was dus bijzonder druk in het uitgaansgebied van de binnenstad van Eindhoven. Ook buiten de cafetaria was het erg druk, aldus politieambtenaar W.

De collega van W. was de cafetaria binnengegaan om de papieren van de eigenaar te controleren. Omdat dit voor vertraging zorgde in de afhandeling van de bestellingen werden de klanten in de cafetaria wat ongeduldig en rumoerig. Hierop besloot politieambtenaar W. ook naar binnen te gaan, waarop hij een beledigende opmerking ("daar heb je nog zo'n lul met een gele jas") van één van de klanten naar zijn hoofd geslingerd kreeg. Politieambtenaar W. hield deze persoon dan ook direct aan. Buiten de cafetaria bemoeiden twee mannen zich met deze aanhouding. Later bleken dit verzoeker en zijn vriend te zijn. Politieambtenaar W. verklaarde dat hij verzoeker en zijn vriend meermalen sommeerde en vorderde om zich er niet mee te bemoeien. Zij bleven echter buitengewoon irritant bezig. Inmiddels stond er ongeveer een man of 30 à 40 omheen, aldus politieambtenaar W. Toen de eerste persoon die door politieambtenaar W. was aangehouden was afgevoerd, hield politieambtenaar W. de vriend van verzoeker aan wegens het niet opvolgen van een ambtelijk bevel. Verzoeker bemoeide zich vervolgens met de aanhouding van zijn vriend, aldus politieambtenaar W. Hij probeerde zijn vriend los te trekken, waarop politieambtenaar W. verzoeker ook aanhield. Verzoeker was het hier echter niet mee eens, en pleegde behoorlijk verzet. Volgens politieambtenaar W. is hij samen met verzoeker over een bankje gevallen dat buiten de cafetaria stond. Toen zij vervolgens op de grond lagen probeerde verzoeker zich ook nog los te trekken. Hierop gaf politieambtenaar W. verzoeker een of tweemaal met de vlakke hand een klap in zijn gezicht. Dat hielp, want verzoeker staakte zijn verzet, aldus politieambtenaar W.

Politieambtenaar W. gaf aan dat het gedrag van verzoeker en zijn vriend niet getolereerd kon worden. Zijn optreden vond politieambtenaar W. proportioneel, gepast en professioneel. Politieambtenaar W. wilde benadrukken dat de verhouding van de aanwezige politie tegenover het aanwezige publiek zodanig scheef lag, dat alleen al om

die reden machtsmisbruik door de politie ondenkbaar was.

Verklaring betrokken politieambtenaar A.

Politieambtenaar A. was op de bewuste avond samen in dienst met politieambtenaar W. Hij verklaarde dat hij binnen in gesprek was met de eigenaar van de cafetaria toen het incident tussen verzoeker en politieambtenaar W. buiten de cafetaria plaatsvond. Daardoor heeft hij niets meegekregen met wat zich buiten afspeelde en kon hij daarover dan ook niets verklaren.

Standpunt korpsbeheerder

De korpsbeheerder liet weten de klachten van verzoeker ongegrond te vinden. Hij verwees hierbij naar zijn eerder genomen beslissing in de interne klachtprocedure, alsmede naar een brief van het hoofd van de afdeling Eindhoven Centrum, de heer K, aan verzoeker. In deze beslissing liet de korpsbeheerder weten dat het toezicht in het horecagebied wordt uitgeoefend door een horecadetachment. Het bejegeningprofiel van dit detachement is "vriendelijk doch streng", aldus de korpsbeheerder. In het weekend wordt het horecagebied door ongeveer 30.000 jongeren bezocht. Indien er een persoon wordt aangehouden wordt aan die persoon meegedeeld waarvan hij wordt verdacht en vervolgens wordt hij overgebracht naar het bureau. Er vindt ter plaatse geen discussie plaats om onnodige escalatie te voorkomen, aldus de korpsbeheerder.

De korpsbeheerder vervolgde dat verzoeker commentaar leverde op het werk van de politie, en geen gevolg gaf aan een ambtsbevel om weg te gaan. Ondanks dat verzoeker werd vrijgesproken van het plegen van verzet bij zijn aanhouding, achtte de korpsbeheerder de aanhouding rechtmatig. De korpsbeheerder verwees hierbij nog naar artikel 2.1.1. van de Algemeen plaatselijke verordening van de gemeente Eindhoven (zie Achtergrond, onder 1.)

Wat betreft het gebruik van geweld bij de aanhouding van verzoeker, schreef de heer K. dat de wijze waarop verzoeker was aangehouden binnen de normen van de procedure viel.

Proces-verbaal van bevindingen

In het door politieambtenaar W. opgemaakte proces-verbaal van bevindingen, van 2 januari 2009, wordt zijn verklaring zoals hierboven weergegeven bevestigd.

Geweldrapportage

In de door politieambtenaar W. opgemaakte geweldrapportage van 28 december 2008, staat vermeld dat verzoeker trachtte een aangehouden persoon te ontzetten door te trekken aan de arm van de verdachte en het wegduwen van politieambtenaar W. Toen

verzoeker hiervoor werd aangehouden probeerde hij zich los te rukken. Hierop sloeg politieambtenaar W. verzoeker tweemaal in het gelaat, waarna verzoeker zijn verzet staakte.

II Beoordeling

I. Ten aanzien van de aanhouding

Verzoeker klaagt erover dat er geen aanleiding bestond om hem aan te houden voor het belemmeren van de aanhouding van zijn vriend.

Waar toetst de Nationale ombudsman aan?

Het vereiste van professionaliteit houdt in dat ambtenaren met een bijzondere training of opleiding jegens burgers overeenkomstig de standaarden van hun beroepsgroep handelen. Dit brengt onder meer met zich mee dat politieambtenaren in beginsel moeten proberen om de-escalerend op te treden.

Geldende regelgeving

De Nationale ombudsman zal eerst toetsen of het gelet op de geldende regels juist was om verzoeker aan te houden. In de wet is geregeld in welke gevallen de overheid een burger zijn vrijheid mag ontnemen. Zo biedt artikel 53 Wetboek van Strafvordering (Sv, zie Achtergrond, onder 2.) een wettelijke basis voor aanhouding van een persoon ten aanzien van wie een redelijke verdenking van een strafbaar feit bestaat.

Voor de beoordeling van de vraag of de politie in redelijkheid verzoeker kon aanhouden, is van belang of verzoeker kon worden aangemerkt als verdachte van een strafbaar feit in de zin van artikel 27 Sv. (zie Achtergrond, onder 3.). Iemand kan slechts als verdachte worden aangemerkt indien er sprake is van een *redelijk vermoeden van schuld*.

Dat vermoeden van schuld dient te steunen op specifieke feiten of omstandigheden van het geval en dit dient bovendien naar objectieve maatstaven gezien redelijk te zijn. Het is dus geen vereiste dat er op het moment dat wordt besloten om al dan niet tot aanhouding over te gaan, ook al *vast staat* dat die persoon het gestelde strafbare feit ook daadwerkelijk heeft begaan. Een redelijke verdenking is voldoende om tot aanhouding over te gaan.

Hoe luidt het oordeel van de Nationale ombudsman?

De Nationale ombudsman merkt allereerst op dat W. als politieambtenaar in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening zelfstandig mag beslissen tot aanhouding als hij zelf feiten en/of omstandigheden waarneemt die daartoe aanleiding geven.

Politieambtenaar W. verklaarde dat hij zag dat verzoeker de arm vastpakte van zijn vriend, die politieambtenaar W. op dat moment aanhield. Verzoeker verklaarde dat hij niet geprobeerd heeft om zijn vriend te ontzetten. Wel verklaarde hij dat het mogelijk is dat hij

zijn vriend bij de arm heeft gepakt, op het moment dat zij aanstalten maakten om door te lopen.

De Nationale ombudsman is gelet op deze omstandigheden van oordeel dat er *op dat moment* voldoende concrete en actuele omstandigheden waren om te spreken van een redelijk vermoeden van schuld aan een strafbaar feit, in dit geval het belemmeren van een aanhouding (zie Achtergrond, onder 4.).

Op dit punt merkt de Nationale ombudsman op dat de korpsbeheerder in diens reactie op de klacht van verzoeker aangaf dat verzoeker was aangehouden wegens het niet voldoen aan een vordering zich te verwijderen. Dit volgt ook uit het proces-verbaal van aanhouding. Echter, uit het proces-verbaal van bevindingen, de geweldrapportage en de verklaringen van zowel verzoeker als politieambtenaar W. blijkt dat verzoeker werd aangehouden op verdenking van het belemmeren van de aanhouding van zijn vriend.

De Nationale ombudsman hecht eraan te benadrukken dat de vaststelling dat er op dat moment een *redelijk vermoeden* van schuld was op grond waarvan tot aanhouding kon worden besloten, niet betekent dat volgens hem daarmee tevens vaststaat dat verzoeker de veronderstelde belemmering van de aanhouding daadwerkelijk heeft gepleegd. Dat oordeel is immers voorbehouden aan de rechter. Echter, verzoeker is niet gedagvaard voor dit feit, enkel voor het plegen van verzet.

Behoorlijkheid

Ten aanzien van de stelling van verzoeker dat zijn aanhouding onbehoorlijk zou zijn omdat politieambtenaar W. een verkeerde inschatting heeft gemaakt over de ernst van de situatie, overweegt de Nationale ombudsman het volgende.

Vast is komen te staan dat het bejegeningprofiel voor het horecateam die avond "vriendelijk doch streng" was. Indien er een persoon wordt aangehouden wordt de reden hiervan aan de persoon meegedeeld, en wordt de persoon direct overgebracht naar een bureau. Er bestaat geen ruimte voor discussie.

De Nationale ombudsman kan begrijpen dat de politie voor een dergelijk bejegeningprofiel kiest. Zoals de korpsbeheerder ook heeft aangegeven bezoeken ongeveer 30.000 jongeren in het weekend het centrum van Eindhoven. Daarbij had er op de bewuste avond ook een voetbalwedstrijd van PSV plaatsgevonden, wat zorgde voor extra drukte. De politie moet dan de mogelijkheid hebben om eventuele ongeregeligheden te voorkomen dan wel zo snel mogelijk af te handelen. Echter, binnen een dergelijke bejegeningprofiel geldt dat het een vereiste van professionaliteit is dat politieambtenaren in beginsel moeten proberen om escalatie van een situatie te voorkomen.

De Nationale ombudsman stelt vast dat de lezingen over de omstandigheden waarin politieambtenaar W. optrad uiteenlopen. Wat wel vaststaat is dat politieambtenaar W.

bezig was met het verrichten dan wel afhandelen van een aanhouding en dat dit de interesse had van verzoeker en zijn vriend. Ook acht de Nationale ombudsman het waarschijnlijk dat het druk was buiten de cafetaria, en dat andere omstanders ook aandacht hadden voor de aanhouding die de politie verrichtte.

De Nationale ombudsman acht het aannemelijk dat verzoeker mogelijk opmerkingen over de aanhouding heeft gemaakt. De Nationale ombudsman heeft echter geen aanwijzingen om aan te nemen dat deze opmerkingen beledigend of anderszins ontoelaatbaar van karakter waren. De Nationale ombudsman wil daarbij ook best geloven dat verzoeker en zijn vriend niet direct voldeden aan de vordering om weg te gaan. Verzoeker nam hiermee als burger een risico dat de politie vervolgens een actie richting hem ging ondernemen.

Daar staat echter tegenover dat de politie kan verwachten dat wanneer zij optreden in of buiten een druk bezochte horecagelegenheid dit aandacht krijgt van het daar aanwezige publiek. De Nationale ombudsman is zich ervan bewust dat het horecateam onder meer tot taak heeft om horecabedrijven te controleren op de juiste vergunningen. Wel plaatst hij een vraagteken bij het feit dat in dit geval deze controle bij de bewuste cafetaria plaatsvond op een druk tijdstip, rond 23.30 uur - op zaterdagavond. Immers - zoals politieambtenaar W. ook verklaarde - ontstond er door de controle vertraging in de aflevering van de bestellingen waarvan een logisch gevolg is dat de aanwezige klanten hierdoor geïrriteerd raken en hierover opmerkingen gaan maken. De vraag is in hoeverre de politie hiermee niet zelf het risico van een escalatie in de hand werkt.

Behalve de aandacht voor de aanhouding en de opmerkingen hierover, is de Nationale ombudsman niet gebleken van fysieke of bedreigende bemoeienissen door omstanders met de aanhouding die politieambtenaar W. en zijn collega's verrichtten. Het is aan de aanwezige politieambtenaren om op adequate wijze te reageren op de opmerkingen van het aanwezige publiek, en in dit geval van verzoeker. Gelet op de geschetste omstandigheden is de Nationale ombudsman van oordeel dat de gedragingen van verzoeker niet van dusdanige ernst waren dat dit het overgaan tot directe actie, te weten het aanhouden van (eerst) zijn vriend en hem, rechtvaardigt. Daarbij komt dat redelijkerwijs te verwachten was dat het handelen van de politie - het controleren van de papieren van een horecagelegenheid tijdens een drukke uitgaansavond - irritatie kon opwekken bij het uitgaanspubliek.

De Nationale ombudsman is dan ook van oordeel dat de politie beter een andere, mindere escalerende aanpak had kunnen kiezen. Immers, de vermeende overtreding, het niet voldoen aan een vordering weg te gaan, is een relatief licht vergrijp. Daarbij brengt het doorpakken in een situatie waarbij er veel publiek aanwezig is het risico mee dat het daardoor nog meer uit de hand gaat lopen. Ook in dit geval is de aanhouding van verzoeker niet zonder slag of stoot verlopen. Of dit mede aan het eigen gedrag van verzoeker te wijten is, laat de Nationale ombudsman in het midden. Naar het oordeel van de Nationale ombudsman was het een betere keuze geweest om - al dan niet na het

streng toespreken van verzoeker en zijn vriend - niet door te pakken.

Gelet op het voorgaande is de Nationale ombudsman van oordeel dat, hoewel de aanhouding van verzoeker rechtmatig is geweest, de politie in de gegeven situatie had moeten kiezen voor een andere, minder escalerende aanpak. Door dat na te laten, heeft de politie in strijd gehandeld met het vereiste van professionaliteit.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van de bejegening

Verzoeker klaagt voorts over de wijze waarop hij door de politie, en meer in het bijzonder door politieambtenaar W., op de bewuste avond is bejegend. De politie zou verzoeker provocerend en arrogant zijn tegemoet getreden.

Waar toetst de Nationale ombudsman aan?

Het vereiste van correcte bejegening houdt onder meer in dat overheidsinstanties burgers als mens respecteren en hen beleefd behandelen. Voor politieambtenaren betekent dit dat wanneer zij met burgers te maken krijgen, zij zich correct opstellen en de burger met respect behandelen.

Hoe luidt het oordeel van de Nationale ombudsman?

Hoewel de Nationale ombudsman hiervoor heeft overwogen dat de politie beter voor een andere aanpak had kunnen kiezen dan verzoeker aan te houden, brengt dit niet automatisch met zich mee dat politieambtenaar W. in zijn handelen naar verzoeker toe agressief, provocerend of arrogant is geweest. Politieambtenaar W. heeft verklaard dat zijn optreden professioneel en gepast is geweest.

Het op directe en strenge wijze toe- of aanspreken van verzoeker op zijn gedrag door de politie acht de Nationale ombudsman niet onjuist. Dat verzoeker hier bepaalde kwalificaties en gevoelens aan verbindt betekent niet dat het optreden van de politie binnen een bepaald bejegeningprofiel moet worden afgekeurd. Hoewel de Nationale ombudsman vraagtekens plaatst bij de juiste aanpak van de politie op de bewuste avond, heeft hij geen aanwijzingen dat politieambtenaar W. zich dermate onheus heeft opgesteld dat dit de toets der kritiek niet kan doorstaan. De politie heeft dan ook niet in strijd gehandeld met het vereiste van correcte bejegening.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

III. Ten aanzien van geweldgebruik

Verzoeker klaagt er ten slotte over dat er tijdens zijn aanhouding ten onrechte, althans buitenproportioneel geweld is aangewend. Verzoeker heeft twee klappen in zijn gezicht

gekregen toen hij door politieambtenaar W. werd aangehouden.

Waar toetst de Nationale ombudsman aan?

Het vereiste van professionaliteit houdt in dat ambtenaren met een bijzondere training of opleiding jegens burgers overeenkomstig de standaarden van hun beroepsgroep handelen.

Hoe luidt het oordeel van de Nationale ombudsman?

Het staat niet ter discussie dat de aanhouding van verzoeker niet zonder slag of stoot is gelopen en dat verzoeker door politieambtenaar W. in zijn gezicht is geslagen. De reden van de klappen en het stevig aanpakken van verzoeker waren volgens politieambtenaar W. te wijten aan het heftige verzet dat verzoeker pleegde tijdens zijn aanhouding. Verzoeker ontkent echter dat hij zich heeft verzet. De Nationale ombudsman stelt vast dat over wat er precies tijdens de aanhouding heeft plaatsgevonden de lezingen uiteen lopen.

De politierechter heeft verzoeker echter vrijgesproken van het plegen van verzet. De Nationale ombudsman leidt uit deze vrijspraak af dat verzoeker zich tijdens zijn aanhouding niet (ernstig) heeft verzet. Hierdoor vervalt de noodzaak aan de zijde van politieambtenaar W. om verzoeker met geweld in bedwang te krijgen. Dit geldt zeker voor het slaan in het gezicht, een vorm van geweld die alleen onder bijzondere omstandigheden gerechtvaardigd is. Daar komt bij dat de Nationale ombudsman hiervoor heeft geoordeeld dat de politie onvoldoende de-escalerend heeft opgetreden. Dit handelen leidde tot de aanhouding van verzoeker, en ook tot het gebruik van geweld jegens verzoeker. Bij een professioneler optreden had waarschijnlijk elke vorm van geweld kunnen worden voorkomen. Alles overziend is de Nationale ombudsman dan ook van oordeel dat er buitenproportioneel geweld tegen verzoeker is gebruikt, door hem in zijn gezicht te slaan. De politie heeft in strijd gehandeld met het vereiste van professionaliteit.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost uit Eindhoven,

is gegrond ten aanzien van het aanhouden van verzoeker en het buitenproportioneel geweldgebruik, wegens schending van het vereiste van professionaliteit.

is niet gegrond ten aanzien van de wijze van toe- of aanspreken van verzoeker.

Slotbeschouwing

De politie staat elk weekend weer voor de taak om de openbare orde en veiligheid voor het uitgaanspubliek in de stad Eindhoven te waarborgen. Met name wanneer de plaatselijke voetbalclub PSV op zaterdag thuis heeft gespeeld, is het een enorme drukte in het centrum van Eindhoven. Bij een professioneel optreden van de politie hoort een de-escalerende aanpak. Dit geldt ook indien het beleid erop is gericht weinig toe te staan. In dit geval ging een horecateam van de politie op een druk moment op de zaterdagavond de papieren controleren van een cafetaria. Hierdoor ontstond er vertraging in de afhandelingen van de bestellingen, wat logischerwijze leidde tot opmerkingen van het aanwezige publiek in de richting van de politie. Uiteraard moeten burgers zich afzijdig houden wanneer de politie haar werk aan het uitvoeren is, maar de Nationale ombudsman plaatst een ernstig vraagteken bij de keuze om juist op een druk moment op de zaterdagavond een dergelijke controle uit te voeren. Door dit te doen werk je het risico tot escalatie zelf in de hand. Het valt immers te verwachten dat een dergelijke controle irritatie oproept.

Een professionele aanpak van de politie houdt onder meer in dat zij op een adequate wijze reageert op de opmerkingen van het aanwezige publiek. Helaas is dat in het geval van verzoeker onvoldoende gebeurd en is de situatie geëscaleerd. Verzoeker is aangehouden omdat hij opmerkingen maakte over een aanhouding van een bezoeker van een cafetaria. Ook zou hij niet direct zijn weggegaan nadat dit hem was verteld. De aanhouding is hardhandig verlopen waarbij verzoeker klappen in zijn gezicht heeft gekregen. Vervolgens is hij geboeid afgevoerd.

De gedragingen van verzoeker waren naar het oordeel van de Nationale ombudsman niet van dusdanige ernst dat dit het overgaan tot het direct aanhouden rechtvaardigt. Het doorpakken in de richting van verzoeker was dan ook niet nodig geweest, en heeft voor verzoeker bijzonder onplezierige gevolgen gehad.

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

Onderzoek

Op 14 december 2009 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer S. uit Eindhoven, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost uit Eindhoven.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de beheerder van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken

die op de klacht betrekking hebben.

In het kader van het onderzoek werden twee betrokken ambtenaren gehoord door een onderzoeker van het bureau Nationale ombudsman.

Tijdens het onderzoek kregen de beheerder van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reactie van de korpsbeheerder en verzoeker gaven aanleiding het verslag aan te vullen.

INFORMATIEOVERZICHT

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift d.d. 14 december 2009;

het interne klachtdossier van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost, met bijlagen, waaronder:

De beslissing van de korpsbeheerder d.d. 30 september 2009;

Processen-verbaal van bevindingen en aanhouding, d.d. 2 januari 2010 en 28 december 2009;

Geweldrapportage d.d. 28 december 2009;

nadere stukken van verzoeker d.d. 8 maart 2010, te weten medische verklaring, en verklaring vriend C.

standpunt van de korpsbeheerder van 19 maart 2010;

verklaring politieambtenaar A. d.d. 13 september 2010;

verklaring politieambtenaar W. d.d. 6 oktober 2010;

reactie verzoeker d.d. 30 november 2010.

Achtergrond

Algemeen Plaatselijke Verordening Eindhoven

Paragraaf 1 Bestrijding van ongeregelheden

Artikel 2.1.1.1 Samenschooling en ongeregelheden

1. Het is verboden op een openbare plaats deel te nemen aan een samenschooling, onnodig op te dringen of door uitdagend gedrag aanleiding te geven tot ongeregelheden.
2. Degene, die op een openbare plaats aanwezig is bij een voorval, waardoor ongeregelheden ontstaan of dreigen te ontstaan, of bij een tot toeloop van publiek aanleiding gevende gebeurtenis waardoor ongeregelheden ontstaan of dreigen te ontstaan, dan wel zich bevindt in of aanwezig is bij een samenschooling, is verplicht op bevel van een ambtenaar van politie zijn weg te vervolgen of zich in de door hem aangewezen richting te verwijderen.
3. Het is verboden zich te begeven of te bevinden op openbare plaatsen die door of vanwege het bevoegde bestuursorgaan in het belang van de openbare veiligheid of ter voorkoming van wanordelijkheden zijn afgezet.
4. De burgemeester kan ontheffing verlenen van het in het derde lid gestelde verbod.
5. De voorgaande leden gelden niet voor betogingen, vergaderingen en godsdienstige en levensbeschouwelijke samenkomsten als bedoeld in de Wet openbare manifestaties.

Wetboek van Strafvordering

Artikel 53, eerste lid

"1. In geval van ontdekking op heterdaad is ieder bevoegd de verdachte aan te houden."

Wetboek van Strafvordering

Artikel 27, eerste lid

"1. Als verdachte wordt vóórdát de vervolging is aangevangen, aangemerkt degene te wiens aanzien uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan eenig strafbaar feit voortvloeit."

Wetboek van Strafrecht

Artikel 184, eerste lid

"1. (...) alsmede hij die opzettelijk enige handeling, door een van die ambtenaren ondernomen ter uitvoering van enig wettelijk voorschrift, belet, belemmert of verijdelt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie."

6

2009.11898

de Nationale ombudsman